

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 19.

Ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.
Máv. fogalmazó.

A „Kitartás” egyesület alapszabályait a nmélt.
m. kir. belügyminiszterium 132.142.908. szám alatt
hagyta jóvá. V a.

Előfizetési ár egy évre 6 kor. Egyes szám ára 50 fill.

Értesítés.

Értesítjük tagjainkat, hogy az egyes csoportok után járó tagdíjakat további értesítésig a következőkben állapítottuk meg:

az A) csoportba tartozó tagok havonta	5— K
a B) csoportba tartozó tagok havonta	3-80 K
a C) csoportba tartozó tagok havonta	3— K
a D) csoportba tartozó tagok havonta	2-40 K

fizetnek.

Az igazgatóság.

Fejlődésünk.

Minden eredmény értéke attól függ, mennyi munkát vett igénybe annak létrehozása. Silány munkával soha sem lehetett értékes eredményeket felmutatni. Mennél céltudatosabb a tevékenység, — mennél nagyobb összhang nyilvánul meg benne, — annál maradandóbb alkotással állunk szemben. Ez minden haladásnak természetes törvénye. Magától semmi sem megy előre; a leggyorsabban forgó kerék is abban a pillanatban lassul és végre megáll, a mikor a mozgását előidéző erőnek hatása megszűnt.

A társadalmi intézmények fejlődésének alapfeltételeit csakugy a szorgalmas és lankadatlan munkában találjuk meg. A mint a szükséges erők etolódnak, vagy megszűnnek, az intézmény is visszafejlődik, vagy magától elenyészik. A mulandóság természetes törvénye a legnagyobb alkotásnál is azonnal érvényesül, a mint nem találja magával szemben a haladásnak alkotó erejét, a munkát, vagyis a mikor a létesítők érdeklődése másfelé fordul.

Már egy évtized mult azóta, hogy egyesületünket megalakítottuk. Sok, de nagyon sok nehézségeket kellett leküzdenünk, melyeket a tájékozatlanság, a várakozáson alul maradt vérmes reménykedés utunkba állított. Ha csak egy pillanatig szünetelt volna a tevékenység, akkor nem számolhattunk volna be évről-évre azokról az eredményekről, melyek egyesületünk fejlődését igazolják, a mit különben lapunk más helyén kimutatott segélyösszegek nagyságából mindenki láthat. Pedig ugy a társadalmi,

mint a gazdasági viszonyok rohamos átalakulásokon mentek keresztül, melyek egyesületünkre nézve nem voltak kedvezők, mert a keresetet és az ezzel kapcsolatos megélhetést nagyon megnehezítették, tehát a jövőről való gondoskodás anyagi feltételeit épen azoktól vonták el, a kiknek arra a legnagyobb szükségük van.

Mindezek dacára nem mondhatjuk, hogy intézetünk egy pillanatig stagnált volna. Az igaz, hogy sokkal nagyobb gondosságot, fárasztóbb tevékenységet kellett ezekben az időkben kifejteni, mint azelőtt, és ha csekélyebb is volt érte az eredmény; — de mégis volt.

Visszafelé egy lépés sem történt, még akkor sem, mikor idegen helyről betolakodott rosszakarat félreértéseket igyekezett támasztani, melynek eloszlatása a vezetőség minden figyelmét és tevékenységét teljesen lekötötte; miről azonban nem akarunk bővebben nyilatkozni, mert ma már talán azok is tisztán látnak, akik ideig-óráig ki nem elégíthető jogosulatlan aspirációk elérhetésére eszközül felhasználhattak. Ez a közbeeső kellemetlenség bár befolyásolta némileg, de nem akasztotta meg az előrehaladást. Nap-nap után gyarapodunk és talán még jobban mint azelőtt, mert a fenti események ismét újabb bizonyosságát szolgáltatták annak, hogy intézményünk már oly erős gyökeret vert, melyet nem egy átmeneti szellő, de még a legerősebb vihar sem tud abból a talajból kitépni, melyben megfogamzott.

Mindenki tisztában van azzal, hogy egyesületünk épen ott végez nagy és áldásos munkát, a hol a legnagyobb szükség van rá, mert azoknak nyújt segítséget, kikről más társadalmi intézmények ma még nem tudtak gondoskodni. Ezért ennek továbbra is így kell lenni és a jövőben mindnyájunknak még nagyobb buzgalommal kell a munkához látni kitüzött céljaink érdekében. Egyesületünk kötelességet teljesített a multban és kötelességek várnak reá a jövőben. A cél nap-nap után érvényesülő jogoknak a kielégítése; oly jogoknak, melyek mindannyiszor mások számára felelednek, a hányszor valaki tagjaink közül földi hivatásának eleget tett. Tehát csak mások számára szerzünk előnyöket a mi fáradságunkkal. De épen ez a nemes feladat

teszi nehezzé a mi munkánkat, mert ma, a mikor a magunk megélhetése is alig biztosítható, nagy lemondásra van szükség, hogy utódaink jólétéről gondoskodjunk. Pedig ez is kötelesség, és épen azoknak a kötelessége, a kik nem rendelkeznek vagyonnal, mely hozzátartozóikat az anyagi gondoktól mentesítheti, és épen ezért súlyos kötelesség, mert csak lemondás és nélkülözések árán teljesíthető. De a ki tudta megérteni annak szükségét, hogy tőle telhetőleg valamit biztosítson családjának, annak azt is meg kell értenie, hogy létszámunk természetes apadását pótolni kell az egyensúly fentartása, tehát annak a célnak érdekében, mely mindnyájunkat egyformán intézményünkhöz köt.

Ez a legfontosabb kelleke minden hasontermészetű alkotás fennállásának és fejlődésének. A legnagyobb, a legelterjedtebb biztosító társaságnak is idővel meg kellene szünnie, ha nem gondoskodnék új tagokról. Ezeknél nagyon könnyű a tagszerzés, mert e célra oly tökékel rendelkeznek, hogy számtalan alkalmazottat kizárólag ezzel foglalkoztatnak. Egyesületünknek azonban nem áll módjában erre a célra nagyobb összegeket áldozni, mert a tagokra kivetett csekély díjak nem bírják ezeket a költségeket. A rendelkezésre álló jelentéktelen összeggel pedig nem lehet oly tevékenységet kifejteni, hogy a tagszerzés munkájától teljesen mentesíthetők legyenek tagjaink. Minden tagnak törekedni kell tehát arra, hogy legalább *egy* új tagot állítson sorainkba és ezzel jelét adja annak, hogy képességéhez mérten egyesületünk fejlődését előmozdítani igyekszik, mert ezáltal saját érdekeit is istápolja.

Nagyon elhibázott gondolkodás az, mikor a tag a kiszabott díjaknak pontos befizetését tartja egyedüli kötelességének és azonfelül nem is gondol arra az intézményre, melytől kedvezményeket élvez, vagy vár. Ezzel a közönyösséggel nemcsak megnehezíti a vezetőségnek amugy is terhes munkáját, de kiteszi magát annak az eshetőségnek is, hogy nagyobb halandóság esetén az alapszabályokban gyökeredző megszorítások alkalmazást nyerhetnek, ha a tagoknak szaporodása az okvetlenül szükséges mennyiségen alul maradna. A tagoknak tehát ma is, mint az előző években, karöltve kell a

vezetőséggel dolgozni és azt ugyanazon buzgalommal támogatni, mint azelőtt, mert ez a mi haladásunk legelső és elengedhetetlen feltétele most is és mindenkor.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

1. Az egyesület minden tagja neje halála esetén 400 kor. segélyben részesül.

2. A tag halála esetén annak kedvezményezettje,

ha a tag az A) csoportba tartozott	2000 kor.	
» » » a B) » » »	1200 »	
» » » C) » » »	1000 »	
» » » D) » » »	600 »	

baleset folytán beállott halál esetén,

ha a tag az A) csoportba tartozott	3000 kor.	
» » » a B) » » »	2000 »	
» » » C) » » »	1500 »	
» » » D) » » »	1000 »	

végkielégítésben részesül.

3. Teljes munkaképtelenség esetén 15 évi tagság után a tag

ha az A) csoportba tartozott	2000 kor.	
» » B) » » »	1200 »	
» » C) » » »	1000 »	
» » D) » » »	600 »	

végkielégítésre jogosult.

4. Minden tag 3 hónapnál tovább terjedő betegség esetén 40—60 korona betegsegélyre és balesetből kifolyó sérülés esetén, a sérülés nagysága szerint, 200 koronáig terjedő baleset segélyre jogosult.

5. Husz évi tagság után a tagok 300-tól—500 koronáig terjedő előleget kapnak.

6. A tagok úgy peres mint perenkívüli ügyeikben az egyesület ügyésze által a készkiadások megtérítése ellenében képviseltetnek.

7. Az egyesület közlönye minden tagnak díj talanul jár.

8. A tagok alapszabályszerű biztosíték mellett a „Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet”-től kölcsönt vehetnek igénybe.

Minden baleset, annak megtörténte után azonnal, de legkésőbb 48 óra alatt az egyesület vezetőségénél okvetlen bejelentendő.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 7. sz. kimutatott segélyösszeg
K 231,500.—

Ujabb segélyek:

2121. Takács Lajos	2000 K
4644. özv. Eigner Józsefné	1200 »
4977. Zajdó Lajos	2000 »

Balesetsegélyek

Lapunk 7. sz. kimutatott segélyösszeg
K 53,927-93

Ujabb segélyek:

457. Bíró József	40 K
1132. Tóth János	30 »
2345. Fejér Ernő	90 »
4646. Cseh István	32 »
3071. Tusán József	30 »

Gondolatok.

A ki el akarná kerülni az örökös perlekedést embertársaival, annak lakatlan vadonba kellene elbujdosni, a hol azután saját magával szállna perbe, hogy — ezt az ostobaságot elkövette.

Csodálatos azonban, hogy a legbékésebb természetű embereknek kell leggyakrabban perlekedni, mert úgy látszik, mintha minden embernek más igazsága volna. A mit ma mindenki helyesel és természetesnek tart, az holnap a legnagyobb helytelenséggé nőheti ki magát és a legtermészetellenesebb dolognak van odaállítva.

Az emberek csak saját maguknak engednek meg mindent; ha ugyanazt más teszi, bünt követ el, mert azoknak nem használt vele. — —

Sokan nincsenek tudatában annak, hogy a mi szennyet másnak a ruhájára dobtak, azt azzal a kézzel fogták, melyet ők tisztának tartanak. A mikor azonban a világ előtt tisztaságukkal hivalkodnak, szennyes kezeiket hátuk mögé rejtik. — —

A hal soha sem akarja lenyelni a horgot, hanem csak a dongót, mely rá van tűzve. Az ember mindig a hal falánkságára számít, a mikor dongóval megkínálja. Pedig a hal tudhatná, hogy a mai világban már a dongónak is van ára. De csak így lehet a halastóból a nem oda való halat kidobni. — —

A bir kacordát a számár vezeti, mert elhitették vele, hogy több esze van, mint azoknak, a kiket vezet. Csak az nem fér a fejébe, hogy miért kapja épen ő mindig a verést, ha a pásztor megharagszik. Soha sem ment ő a maga feje után, mert hisz a kutya ugatta őt arra az utra, mely a pásztornak nem tetszik. De a kutya ilyenkor, ha rossz fát tett a tűzre, nyomtalanul elillan, míg a számár tanács-talanul megáll a helyén. — —

A rágalomnak legjobb takarója a közérdek. Ez alá lehet legjobban elrejtteni azokat a magánérdekeket, melyeket közérdekből nem lehet kielégíteni. Az emberek hajlandóbbak elhinni azt, hogy megcsallattak, mint azt, hogy ilyen hazugságokkal már is megcsallták őket. Leginkább azt szokták rágalmazni, a ki a lármázó önzetlenségnek üres zsebeit nem akarja megtölteni azoknak a pénzből, a kik előtt rágalmazták. — —

Az utca sarából felvett tetszetős kavics minden tisztogatás daczára magában rejteget valamit abból a piszokból, melyben feküdt. — —

A szerénységet sokan összetévesztik az alázatossággal. Pedig a szerénység nemes lelki tulajdonság, míg az alázatosság csak a tehetetlenségre kárhözott indulatoknak az elpalástolása. A szerénység mások jóindulatát azoknak hasznára értékesíti; míg az alázatosság kilesi azoknak a gyengéit, akiken elősködik és nagyhangu durvasággá vedlik át, a mint alkalma nyílik ezeket a gyengéket a maga hasznára értékesíteni.

Mennél értéktelenebb valaki, annál jobban lebecsüli mások értékét és a tömeg — mely semmihez sem ért — jobban méltányolja a lármába rejtett munkátlanságot, mint a zajtalan munkát. — —

A tudatlanság abban tetszeleg magának, hogy mindenhez ért, csak nincs alkalma érvényesülni és ezt elhitéti mindazokkal, a kik szük látkörük folytán csak a szellemi munkához kapcsolt jelentéktelen fizikai tevékenységet látják és értékelik. Ezért nehéz intézményeket létesíteni, de még nehezebb azokat fentartani és fejleszteni.

(x.)

Egyenetlenségek.

A társadalmi egyenetlenségek hullámai a mult hónap folyamán szokatlan erővel törtek elő. Heteken keresztül tartotta izgalomban fővárosunkat a munkaadók és a munkások közti ellentétet közeledés folytán sikerült a nyugalmat helyreállítani, de nem az ellentéteket elsimitani.

Általában ismeretesek azok a pontok, a melyeknek hosszu sora alkotja azt a tengelyt, mely körül a munkaadók és munkások közti ellentétek forognak. Mindazonáltal, ha még olyan ismeretes, ha még olyan régi is ez a harc, állandóan újszerű és érdekes lesz azon oknál fogva, mert mindig új és új nemzedékek vívják a régi alapokon. A küzdelem legelső szála a messze multba, talán a paradicsomi őskor idejébe nyulnak vissza. Mihelyt fellépett az ember, fellépett az ellentét is közte és az őt környező világ között. Az ember idővel szaporodik, benépesíti a földet, terjeszkedik és e közben érdekei összeütközésbe jutnak mások érdekeivel. Az erősebb, hatalmasabb felülkerekedik, elnyomja a gyöngébbeket és szolgálatába kényszeríti akár közvetlen erőszakkal, akár közvetve, a mennyiben megvonja tőle a létfenntartásához szükségeseket. A társadalom fejlődésével, a tudomány terjedésével azonban a dolgozó már nem elégszik meg munkájáért épen csak a megélhetéshez szükséges bérrel, értékelni kezdi munkáját, könnyíteni őhajt terhein s minél könnyebb, gondtalan élet után törekszik. Szóval beáll a reakció.

A gyöngébbek tömörülnek, kezét fognak s így megerősödve szállnak szembe elnyomóikkal. A közös cél, azonos érdek adja meg ehhez az erőhöz azt a kitartást és felbuzdulást, mely nélkül a tömeg ereje lehet félelmetes, de nem célhoz vezető. A mily gyöngé, tehetetlen az egyes ember, épen olyan hatalmas, impozáns a sokaság, mely közös elvekért és dogmáért rajong. A tömegek lelkét mindig valami tantételért való rajongás tölti el, legyen az akár társadalmi, akár vallási szükségéből eredő tantétel.

A mai munkástársadalom tanáiban az anyagi jobblét, a könnyebb megélhetés és a fennálló társadalmi rend kereteinek megdöntése tökröződik vissza. A munka képviselőivel szemben a tőke birtokosai állanak. A két ellenfél hadi erejét tekintve természetesen a munkásság gyöngébb alapon áll minden tekintetben, mint ellenfele. Innen magyarázható az, hogy a munkásság mint gyöngébb fél szervezeten áll, határozott és biztos célokért küzd. Ez a küzdelem a csoportokra tagolt társadalomban koronként átalakul, más formát ölt, hol simábbat, hol durvábbat, de ugyanazon tartalommal. Az anyagi javak megszerzésével veszi kezdetét, a jogokért való küzdelemben folytatódik s a hatalomért való küzdelemben végződik.

Ha a mai, különösen a minap lefolyt, ilyenemü mozgalmakat mérethen megvizsgáljuk, azonnal észrevehetjük, hogy a harc félig-meddig már a hatalom mezejére is terelődik. Ez az a pont, a melynél meg kell állapodnunk egy kissé s gondolkodni a fölött, hogyan és meddig szabad a munkásoknak rendelkezésére álló hatalommal élni. Mert ha a munkájuk

méltó megbecsülésben részesül, ha annak értékét megfizetik, nem volna szabad a munkásságnak az ellenfél hatáskörébe sőt jogai közé tartozó kérdésekkel előhozakodni. Mert hogy pl. a munkaadó mennyi ideig dolgoztasson, arra nem lehet kényszeríteni őt, ha akad munkás, aki dolgozik. Dolgoztatni csak úgy lehet, ha van kivel dolgoztatni s az a valaki is bizonyára csak azért dolgozik tovább és többet, mert meg is fizelik érte. Ilyen természetű kérdés a tanoncok felvétele. Ez a kérdés természeténél fogva annyira a felvevő és a belépő magánügye, hogy ezen dologba egy harmadik beleavatkozása egyenesen más jogainak megsértése. Nem egészen méltányos a munkásság ama kivánsága sem, hogy a munkásközvetítés a szakszervezetek kizárólagos joga legyen.

Csak épen alkalmoszerűen kapjuk ki ezt a pár kérdést illusztrálására annak, hogy a mozgalom hatalmivá kezd válni. Végtelenül helytelen tehát a munkásoknak ilyen hatalomra való törekvése, mert ez egyenesen az üzleti élet szabadsága ellen elkövetett merénylet. Így aztán természetesen a munkaadók nem riadnak vissza attól sem, hogy összes munkásaikat kizárják. Igaz, hogy ez az eszköz nem vezet célhoz, mert a munkások adandó alkalommal mihelyt észrevennék, hogy a munkaadók megrendelésekkel vannak elhalmozva, azonnal sztrájkba lépnek, hogy valami engedményt kicsikarjanak. A sztrájkjog igen hasznos és hatalmas fegyvere a munkásoknak mindaddig, a míg gyakori ok nélküli alkalmazásával illuzoriussá és értéktelenné nem teszik. Társadalmi politikát erőszakkal üzni nem lehet. Idők teltevel a szocializmus tanai meg fognak érni, a társadalom oly formán fog átalakulni, hogy csakis a szocializmus tanai elégíthetik ki, ha nem is egészen olyan formában, mint a minő formában az ő prófétáik hirdetik azokat ma. Ezen tanokat úgy sem azok fogják diadalra juttatni, a kik hirdetik, hanem azok, a kik ellen irányulnak. Ezen állításunknál hivatkozhatunk a történelemre, mely számtalan társadalmi forma kimúlását és megszűlését látta. A rabszolgaságot, a jobbágy-ságot sem maguk a rabszolgák vagy a jobbágyok szüntették meg, hanem azok, a kiknek alája voltak rendelve. A szocialis tanokat is tehát épen a tőke, az értelmiség képviselői fogják előbbre vinni.

Befejezésül pedig közöljük a kereskedelmi miniszternek a napokban kiadott 1908-ik évben előfordult sztrájkokról szóló jelentését.

A jelentés szerint a munkások és munkaadók harcza az utóbbi években csökkenő irányt mutat, a mi kétségtelenül annak a jele, hogy ha mind a két részen ilyen mértékben hanyatlani fog, akkor nemsokára elérjük, hogy a munkaadók és munkások minden vitás ügyüket békésen s a közrend és nyugalom megháborgatása nélkül fogják elintézni. A sztrájkok hanyatlásának és a kizárások meggyérülésének okát abban látja a miniszter jelentése, hogy a munkabérek megjavultak az utóbbi években, a munkaidő megrövidült s a munkásoknak más kivánságai is teljesültek.

A jelentés összehasonlítás okából közli az utóbbi négy esztendő sztrájkjainak és kizárásainak kimutatását. Ebből a következő adatokat reprodukáljuk: 1905-ik év: 335 sztrájk, 5 kizárás; 2154 sztrájktól,

94 kizárástól érintett telep; 44.644 sztrájkoló, 5318 kizárt munkás; sztrájktól elveszett 694.148, kizárástól 22.884 munkanap; sztrájk miatt elveszett 2.849.530, kizárástól 85.452 korona munkabér. 1906-dik év: 558 sztrájk, 14 kizárás; 5512 sztrájktól, 296 kizárástól érintett telep; 56.593 sztrájkoló, 8158 kizárt munkás; sztrájk miatt elveszett 546.159, kizárás miatt 549.971 munkanap; sztrájk miatt elveszett 2.126.252 korona, kizárás miatt 1.614.406 korona munkabér. 1907-ik év: 431 sztrájk, 36 kizárás; 2686 sztrájktól, 281 kizárástól érintett telep; 37.796 sztrájkoló, 5955 kizárt munkás; sztrájktól elveszett 408.584, kizárástól 210.929 munkanap; sztrájktól elveszett 1.127.402 korona, kizárástól 434.738 korona munkabér. 1908-ik év: 208 sztrájk, 20 kizárás; 1282 sztrájktól, 498 kizárástól érintett telep; 20.125 sztrájkoló, 4333 kizárt munkás; 271.507 sztrájktól, 335 kizárástól elveszett munkanap; 912.653 korona sztrájktól, 1.205.501 korona munkabér kizárástól veszett el.

Nagy számok ezek még erősebb ipar életében is, de nálunk különösen nagy sullyal esnek gazdasági eredményeink mérlegébe. Azt jelentik ezek a számok, hogy négy esztendő alatt 1607 munkaviszálly fordult elő, amely 183.000 munkást vont magához s három millió negyven-ezer munkanaptól és 10.345.000 korona munkabértől fosztotta meg a munkásságot. Hogy mennyi kárt okozott a sok sztrájk és kizárás a munkaadóknak, azt ki sem lehet számítani.

Nézzük már most a sztrájkok okait. Munkabéremelésért rendeztek 1906-ban 323, 1907-ben 269, 1908-ban 119 sztrájkot, a munkaidő leszállításáért 1908-ban 54 sztrájkot, május elsejének megünnepléséért 1906-ban 103, 1907-ben 41, 1908-ban pedig 17 sztrájkot, a bizalmi férfi rendszer elismeréséért 1906-ban 99, 1907-ben 70, 1908-ban 34 sztrájkot. Ezek voltak főbb és leggyakoribb okai a munkaszünetelésnek.

A jelentés teljesen analizálja végül az 1908-iki évben előfordult sztrájkokat iparágak, hónapok, időtartam, munkanap-és munkabérvészteség szerint és egyáltalán minden oldaláról, aztán pedig ugyanilyen táblás-kimutatásokat közöl a kizárásokról is.

Vasutassztrájkok.

Egyszerre három nagy kereskedelmi államból érkezik a már kitört vagy kitörőfélben lévő vasutas sztrájk híre. Angliában, egy alapjában véve jelentéktelen ok: egy váltóór elbocsátása adta meg a lökést a sztrájk kitörésére a kartársi szolidaritás alapján, Franciaországban hatalmi kérdések miatt szervezkednek sztrájkra a vasutasok s Amerikában a bérvisszonyok javítására irányuló kérelmek figyelmen kívül hagyása adott okot a sztrájk kitörésére. Ezek az okok bizonyítják, hogy a három sztrájk között semmi összefüggés nincs s teljes véletlen dolog, hogy azok mégis ugyanazon időre esnek.

Angliában és az északamerikai államokban a teherforgalom már szünetel s a sztrájk napról-napra annyira terjed, hogy már csak napok kérdése a személyforgalom teljes beszüntetése is. Francia-

országban pedig nyilvánosan folyik a szervezkedés s a sztrájk előreláthatólag olyan általános jellegű lesz, hogy azt a vasutársaságok a kormány támogatásával és a katonaság igénybevételével sem lesznek képesek ellensúlyozni.

Ezekben a nagy ipari és kereskedelmi államokban a vasutassztrájk pedig olyan mérhetlen károkat okoz, a mely semmi arányban nem áll azzal a csekély veszteséggel, a mit a kívánalmak teljesítése következtében a vasutállalatok viselni kénytelenek volnának s mégis a hatalom megtartása, a rideg üzleti spekuláció inkább sztrájkba engedi a vasutasokat s inkább elnézi a vasutat használó nagy tömegek károsodását, semhogy a maga vélt igazából engedne, holott végül mégis csak engedni kénytelen, mert a sztrájkot másként, mint engedményekkel, szintén nem képes megszüntetni.

Az angol Nord-Eastern Roaylway társaság valamennyi vonalára kiterjedt a sztrájk s már a nyugaton is jelentkeznek a mozgalom hatásai. Teherárut egyáltalán nem szállítanak, és csak néhány személyvonat közlekedik. New-Castleben a sztrájkolók megbízottai tárgyalásba bocsátkoztak a vasutársaságokkal, de a békealkudozásoknak eddig nincs eredményük. A sztrájkolók főfeltételül tüzték ki a büntetésből elbocsátott váltóór visszahelyezését, a mit az igazgatóság nem hajlandó teljesíteni. A sztrájk már hosszabb ideje elő van készítve és a vasutasok bőven rendelkeznek pénzzel. A vasuti hivatalnokok nyíltan nem csatlakoznak ugyan a sztrájkhoz, de azt közvetve támogatják. Kezdetben még volt remény a békére, de most már az is meghiúsult. A gyorsvonatok York és Berrwick között még közlekednek, de a helyi vonatok nem. Szünetel az egész teherforgalom. A sztrájkolók számát körülbelül nyolcz-ezerre teszik. Northumberland összes szénbányáiban szintén szünetel a munka. Newcastleban, Gatesheadban, Hartlepoolban a teherforgalom teljesen megszűnt s majdnem a személyforgalom is. A newcastlei széntőzsdén már üzleteket sem köthettek. A sztrájkolók újabb csatlakozásokról kaptak értesítéseket, így Sunderland Blythből és Carlisleből. A gyárakban és kohókban még nincs szénhiány, de a helyi vonatokon bekövetkezett forgalmi zavar megnehezíti a munkásoknak azt, hogy munkahelyükre jussanak. A halforgalom megakadt. Tej, gyümölcs és főzelék még elég érkezett Newcastleba. Ott is, a hol személyforgalom van, az utasoknak maguknak kell vinni a podgyászt, mert a vasuti hordárok is sztrájkolnak. A sztrájk rohamosan terjed dél felé s ma már 25.000 vasutas sztrájkol. A Nord-Eastern igazgatósága hallani sem akar a vasutasok feltételeiről.

A vasuti sztrájk következtében már a nagy gyártelepek is érzik a közhíányt, sőt néhány gyár kénytelen volt az üzemet megszüntetni. Mihelyt valamely új vonalon proklamálják a sztrájkot, a vonatvezetők abban a percben és ott, a hol éri őket a jeladás, megállítják a vonatokat, de az utasok könyörgésére Itt-ott beviszik a legközelebbi állomásra, így történt Sunderlandben is. Az állomásra érkezve, a mozdonyvezetők és a fűtők kibocsájtották a gőzt és elhagyták a lokomotívot. Példájukat követték a

vonatkísérő alkalmazottak. Az állomásokon nincs más, csak a portás és az utasok száza, a kik reménykednek, hogy talán mégis indul vonat. Megállapítható, hogy a közönség ellenséges indulattal nézi a sztrájkot, a mely már a városi villamosvasutakra is kezd átharapózni.

Párisban a francia hadügyminiszter az ötödik műszaki ezredet utasította, hogy a vasuti sztrájk esetére álljon készen. Az ezrednek Versaillesben állomásozó századait már megbízták, hogy Seine et Oise megye vasuti vonalait őrizze. Az államosított nyugati vasutak párisi alkalmazottai és munkásai gyűlést tartottak, hogy a sztrájk ügyében állást foglaljanak. A szindikátus képviselője felszólítja a vasutasokat, hogy türelemmel legyenek és nyugodtan várják be a sztrájkbizottság jelzését. A legfontosabb az, hogy mindannyian egyszerre lépjenek sztrájkba. Végül határozati javaslatot fogadtak el, mely erősen megfenyegeti a még ingadozó elemeket és tartalmazza a sztrájkbizottság felszólítását, hogy az általános sztrájkot mielőbb proklamálják. Az általános munkásszövetség sztrájkbizottsága gyűlést hívott egybe, hogy a vasutasok általános sztrájkjára vonatkozó kérdésekről tárgyaljon.

A kanadai (északamerikai) Grand Trunk Company 1600 alkalmazottja sztrájkba lépett. A sztrájkolók nagy bérkövetelésekkel állottak elő. A teheráruforgalom megszűnt és csak alig néhány személyvonat közlekedik. Ottavából, Kanadából jövő táviratok szerint a vasuti forgalmat katonáktól vezetett vonatokkal igyekeznek fentartani. A Grand Trunk Railroadon kívül a Buffalóból Ohioba és Indianába menő Wabos vasut alkalmazottai szolidaritásból szintén sztrájkba léptek.

A sztrájkoló vasutasok száma ma elérte a negyvenezret és a vasuti hivatalnokok kezdenek tömegesen csatlakozni a sztrájkolókhöz. A városokban már nehezen megy az élelmezés, az élelmiszerek ára aránytalanul felszökött és a szegényebb néposztályok nem jutnak eleséghez.

Igy fest a kép ezekben a kulturállamokban is, a hol az általános jólét látszólag majdnem kizárta a vasutassztrájknak még a lehetőségét is, s kétségtelen, hogy itt is olyan hatalmas tulkapások s a munkaerők kiuzsorázása adták meg az alapot a sztrájk kitűzésére, mint nálunk az 1904. évi vasutassztrájkra.

Elvégre az indító okok csaknem mindenütt ugyanazok, legfeljebb a sztrájk kitörésére szolgáló közvetlen okok változnak, a mi különben az erre már lelkileg előkészített tömegnél nem is játszik fontos szerepet.

A kulturállamok nagy vasutassztrájkjai azonban teljesen igazolják a Máv. 1904. évi vasutassztrájkját is, a melyet pragmatikus szabályokkal jövőben sem lehet meggátolni, ha a hatalom arra netalán ismét okot szolgáltat, mert a tömegek erejével szemben gyenge marad minden paragrafus, a mely ezt az erőt lekötöni, vagy megfélemlíteni akarja.

Mondák a vizözönről.

A népek története rendszeren árvizvel kezdők, mely a vétkes emberiséget elpusztítja, csupán keveset kimél meg. És csodálatos, hogy e monda nemcsak a Középtenger környékén van elterjedve, hanem a Csendes-óceán és Atlanti-tenger szigetein is ismeretes, de még csodálatosabb az, hogy ezen mondák, az időtől

és kisebb változásoktól eltekintve, a fő dologban megegyeznek.

Legismertebb monda a szentírásé, mely szerint Isten 1656 évvel a világ teremtése után, s Krisztus sz. e. 2105 esztendővel nagy vizözönt bocsátott a földre, mely a bűnös emberiséget eltörölte a föld színéről, csupán a jámbor Noé és családja menekült meg, hogy a földet újra beépítesse.

Nagyon hasonlít e mondához a babyloniai. Bál főisten a világot megteremtő, megparancsolta a halisten Oanesnek, hogy szálljon ki a habokból és tanítsa meg az embereket a földművelésre, építkezésre, szóval minden békés mesterségre; az uralkodók lelkébe böccsességet öntsön, mint kelljen népöket kormányozni, különösen mint kell az isteneknek szolgálni. A fejedelmek az istenek meglegedésére kormányoztak, amiért Bál hosszú élettel jutalmazta meg őket. Alorus 43 ezer évig uralkodott, követői szintén oly sokáig, a tizedik fejedelem tizszer annyi időig, tehát csaknem félmillió évig kormányozta népét. Kinyilvánította Bál Xisuthrusnak, az utolsó fejedelemnek, hogy Daisios havának 15-ik napján nagy vizözön árasztja el a földet, mely minden élőt elsöpör a föld színéről, azért tehát megparancsolá neki Bál, hogy bölcs könyveit a napisten városában ássa el, s építsen egy bárkát 5 stádium hosszúra, — 1 stádium 30 lépés — 2 stádium szélesre, vigye magával minden rokonát, minden négy lábú és szárnyas állatból egy párt, s hozzon elegendő eleséget. A király mindent híven teljesített.

A mondott napon csakugyan zuhogott az árviz, s elérte a legmagasabb hegycsucokat, elpusztított minden élő.

Szavatossági biztosítás.

A szavatossági biztosítás a törvényes szavatosság következményei ellen nyújt biztosítást. Törvény és bírói gyakorlat kártérítésre kötelezi azt, a ki másnak tulajdonában, vagy testi épségében kárt okoz.

A kártérítési kötelezettség tartalma általában az, hogy kiegyenlítették azon vagyoni érdek, a melyet a kártalanításra kötelezett személy akár vétkesen, akár gondatlanságból megsértett és a melyért ezen oknál fogva kártérítési kötelezettséggel tartozik. A vétkeség és gondatlanság azonban ma már nem meríti ki teljesen a kártérítési kötelezettség tartalmát. Azt hisszük, hogy könnyen szabadulhatunk kártérítési felelősségünk alól, ha cselekedeteinkben mindenkor kellő gondosságot tanusítunk harmadik személyek vagyonára és testi épségére, ha nem követünk el bűnt, vagy nem sértjük könnyelmű gondatlansággal embertársaink tulajdonának szentségét, vagy testi épségét, ámde sokszor fordul elő eset, a mikor a kártérítési kötelezettség tulajdonképeni jogalapja nem a kártérítésre kötelezett személy vétkes, vagy gondatlan cselekedete, hanem a kötelezett azért tartozik kártérítéssel, mert más valaki által lett vétkes cselekmény elkövetve, vagy mert valaki kárt szenvedett egy véletlen eset folytán, mely véletlen eset körülményei a kötelezett személlyel bizonyos vonatkozásban vannak.

Ha a kötelezett nem a saját vétkes cselekménye által válik kötelezetté, hanem egy harmadik személy vétkesége folytán, a vétkes

cselekmény ténye mégis fennforog és ennek a harmadik személynek vétkes, kártokozó cselekménye állapítja meg a kötelezett kártérítési felelősségét.

Már ily esetekre való tekintettel is lényeges gazdasági jelentőséggel bír a szavatossági biztosítás, de a kártérítési kötelezettség tartalma még itt sem merül ki. Számos esetben még egy harmadik személy vétkes cselekményéről sem lehet szó; — vétkes cselekmény — sőt még gondatlanság sem — egyáltalán fenn nem forog és a kártérítési kötelezettség mégis beáll pusztán azért, mert valakinek testi épségében, vagy vagyonában egy véletlen eset által kár okoztatott, mely véletlen eset körülményei a kötelezetté vált személlyel bizonyos kapcsolatban állanak. Vegyük például a következő esetet: a háztulajdonos házában tetején végig húzódó esőfogócsatorna egy darabja meglazul, egy gyenge szélroham megmozdítja, a csatorna darab lehull és egy épen arra haladó embert halálosan megsebesít. Vagy például a lovas alatt megbokrosodik a ló és egy idegen ember vetésébe rohanva legázolja azt, és ily módon a vetés tulajdonosának érzékeny kárt okoz. Mindkét esetben érezzük azt, hogy sem a háztulajdonost, sem a lovas sem vétkes cselekménnyel, sem gondatlansággal nem vádolhatjuk, de érezzük azt is, hogy a halálra sebesült ember hátramaradottjainak, vagy a vetés megkárosított tulajdonosának is kell, hogy kártérítés adassék. A háztulajdonos és a lovas kártérítési felelősségét minden bíróság megállapítja daczára annak, hogy egyiket sem terheli gondatlanság, vagy vétkeség; — kártérítési kö-

telezettségük alapja tehát tulajdonképen az hogy egy az ő személyükkel bizonyos kapcsolatban álló véletlen eset által harmadik személyek vagyonában, illetve testi épségében kár okoztatott. Ezen példákkal magyarázott esetekben tehát nem valamely jogellenes, mások jogait vétkesen sértő cselekmény, hanem pusztán egy jogsértő esemény létesít kártérítési kötelezettséget. Klasszikus példája ennek még azon eset is, a mikor egy francia bíróság kártérítésre kötelezte azt a községet, melynek egyik nyilvános terén álló nagy fa belső rothadás folytán ledőlt és kárt okozott. (Sirey: Recueil général des lois et des arrêts. 93. II. 205. l.)

Más esetekben előfordul, hogy kártérítési kötelezettség származik akkor, midőn a kötelezett nem tesz mást, csupán saját jogait gyakorolja és ezen jogának gyakorlása, tehát jogos cselekménye által mások vagyonában, vagy testi épségében kárt okoz. A cselekmény tehát nem jogosulatlan, de a jogos cselekménynek másokra nézve kárt okozó eredménye szül kártérítési kötelezettséget.

Zachariä erre nézve két példát hoz fel »Handbuch des französischen Civilrechts« című munkájában. A gyáros felelős azokért a károkért, melyeket a gyári üzem gyakorlása által fejlődő gázok a szomszédos ültvényeken okoznak; — a park tulajdonosa szavatol a parkjában tenyésztett vadak által a szomszéd földeken okozott károkért. Ezekben az esetekben jogos cselekményről van szó; — a gyáros joggal folytathatja üzemét, és a parktulajdonos joggal tenyésztheti parkjában a vadakat, — ámde viszont a károsítottak is joga van arra,

A bárka pedig bizton lebegett a zajgó hullámokon.

Midőn a király azt vélte, hogy az ár megapadt, s a víz visszatért medrébe, egy pár madarat a levegőbe bocsátott, de azok nem találván leszálló helyet, visszatértek. Néhány nap múlva megint egy pár madarat eresztett ki, ezek is visszatértek, de lábaik iszaposak voltak, jelöl, hogy már találtak leszálló helyet. Később megint egy párt küldött ki, de az nem tért vissza többé.

Xisuthrus kiszállt nejével és leányával, de nem jött vissza többé a hajóba. Az ott maradtak azt regélik, hogy őt, nejét és leányát erényök s isteni félelmök miatt, az istenek magukhoz emelték. A nép pedig ma is azt hiszi, hogy a hajó most is azon a legmagasabb sziklán van, hol megállt.

A mozlímok mondája hasonlít a babylonokéhoz, azon különbséggel, hogy egy isten s más fejedelmek szerepelnek, a hajó pedig az Ararat tetején két csucs között átlapodott meg, s maradványai ma is láthatók a magas hegyormon.

Az indus monda a legszebb s legköltőibb. Élt réges-régen Indiában egy király, Satiavranak hívták, jámbor, istenfélő ember volt; hét szent volt még kivüle, a többiek gonoszok, romlottak, istentelenek voltak, azért az istenek elhatározták, hogy megsemmisítik az egész emberfajt.

Egykor a király a Kritamala-folyóban fürdött. Parányi halacska uszolt hozzá, ottalmat keresvén a ragadozó halak üldözése elől. A király meghallgatta a halacska esdeklését, s szobájában egy hal-tartóba tette. A halacska oly gyorsan nőtt, hogy nagyobb edényről kellett gondoskodni. Midőn a legnagyobb kád is szűk volt számára, a király a tengerhez

vitte. A parton a hal emberi alakká változik, s a király felismeri benne az istenek fejét Bhagaratot, kit megkérdezt, miért változott hallá? Az isten azt válaszolta, hogy őt akarta kipróbálni, mivel az emberi-nemet vízözön által fogja elpusztítani. Azért építsen egy hatalmas hajót, szállítsa be családját, a hét szentet, s minden állatból egy párt.

A hetedik napon beteljesült Bhagarat, más néven Visnu szava. Visnu az ind hármás istenség egyike: Brama a teremő, Visnu a fentartó, Siva a büntető Isten.

A tenger háborgott, kikelt medréből, az eső szakadt, minden száraz helyet elöntve. A nap, hold és csillagok elhomályosultak, mert Brama aludni tért.

A mindenség fölött sötét éj terjeszkedett, s e beláthatatlan éjszakában Visnu hal képeben vezette a hajót egy szörnű kigyó segítségével, melyet kötél gyanánt használt. Folyton vele volt a viharos tengeren, míg nem Siva befejezte vészes munkáját s nyugodni tért.

Midőn vége volt a rombolásnak, s a hajó szárazföldet ért, az isten szent tanokat csepegtetett a menekültek lelkébe, és jóra inté őket.

Mexikóban e monda sokkal egyszerűbb és teljesen megfelel azon vidék természetének. Tudjuk, hogy Mexikóban hónapokon keresztül tikkasztó hőség, hervasztó szárazság uralkodik, de ha elkezd az eső zuhogni vége-hossza sincs; az utcák úgy el vannak árasztva, mint nálunk árvíz idején.

A mexikói monda szerint beállt a vízözön, s az emberek kilencz-tizedrészét azonnal a hullámokba fojtá.

A hátramaradt hegyormokra menekültek, de ott is elérte az ár, s eltemette

mindnyájukat egyellen egy ember kivételével, kinek neve Koxkox volt.

Ez az egyetlen ember sokáig tévelygett a földön egyedül, míg nem az egyetlen élő asszonyra talált, ki szintoly csodás véletlen módon szabadult meg, mint ő. Ők ketten megint benépesíték a földet. Mint látjuk, az ő mondájokban nem az Isten keze, hanem a véletlen szeszélye működik.

Az itt felsorolt mondákban mindenütt a víz tör a szárazföldre. Egészen másképen hiszik a délsziget-lakók, kiknek mondájában a népes föld dől a vízbe. Szerintök a nagy szellem, midőn a földet megteremté, napfölkeltkor a tengeren át akarta vinni, hogy a napszálltakor ismét letegye, de elszámította magát, mert elfelejté, hogy a földnek nincs teljes összefüggése; azért is, midőn a tengeren átvitte, egyes darabok hullottak be a vízbe, végre nagyobbak és nagyobbak. Ezek a vízbehullott földdarabok a szigetek. Természetes, hogy a földhullásban a népek mind odavesztek, egy pár azonban mégis megmaradt, hogy a lakatlan földet benépesítse.

A Margitsziget multja.

Budapest tündérvirtékének, a Margitszigetnek, hová már hidon is juthatunk, igen érdekes és regényes multja van.

A régi krónikások már a rómaiak korában említik, mint üdülőhelyet. Ó-Budáról, vagy akkori nevén Aquincumból hid vezetett oda már kétezer évvel ezelőtt. Később temető is lehetett, mint a sok kiasott sírkő mutatja. A magyarok korszakából az első adat, hogy itt a Margitszigeten volt az esztergomi érseknek a vára a XI. század vége felé. A Margitszigetet az Árpád házból származott első kirá-

hogy a vagyonában esett kár megtérítését követelje. A cselekmény jogtalan volta tehát ezekben az esetekben sem szükséges arra, hogy kártérítési kötelezettség létesüljön, — sőt ellenkezőleg épen egy jogos cselekmény gyakorlása által okoztatott a kár, a melynek megtérítése szükséges.

A jogosan végzett cselekmények által okozott károk megtérítéséről hazai jogrendszerünkben több törvényes intézkedés is van. A mezőrendőrségi törvény (1894: XII. t.-cz. 112. §.) szerint az állatok által okozott mezei károkért a kárt okozó állat gazdája feltétlenül felelős. Az 1894: XVII. t.-cz. értelmében oly ipari üzlettelepek, melyek fekvésük, vagy az üzlet minőségénél fogva a szomszéd birtokosokat, lakókat, vagy általában a közönséget háborítják, megkárosítják, vagy veszélyeztetik, csak hatósági telepengedély után állíthatók fel, de az ilyen hatósági telepengedély alapján működő iparvállalat által okozott károkért az iparvállalat tulajdonosa szavatossággal tartozik. Az 1883: XX. t.-cz. 16. §-a szerint a vadászatra jogosított a vadászat által az ültetvényekben, vagy bármely gazdasági ágban okozott kárért felelősséggel tartozik. Mindezen esetekben a jogával élő egyén a jogosan végzett cselekmény által okozott kárért tartozik felelősséggel.

Az eddigiekből tehát látjuk, hogy rajtunk kívül álló közvetlen okok idézhetnek elő károkat, melyekért mi felelősséggel tartozunk. Két kategóriát már láttunk, melyekbe ily jogsértő és kártérítésre kötelező tények sorozhatók. Az egyik, mikor a károsító eredmény egy olyan

véletlen eset műve, mely véletlenség a kötelezett személlyel bizonyos kapcsolatban van; a másik, mikor a károsító eredmény a kötelezett jogának gyakorlása folytán áll elő.

A legtöbb kártérítési kötelezettség azonban azok cselekményei, illetve mulasztásai folytán származik, kiknek cselekvényeier, illetve mulasztásaiért a törvénynek fogva magánjogi felelősséggel tartozunk. A főnök, a munkaadó felelősséggel tartozik azokért, kik ipari, vagy kereskedelmi vállalatában működnek, a gazda felelős belső és mezei cselédei tetteiért, a családfő azoknak cselekményeier, kik családfői hatalma alatt állanak. De felelősek ők mindazoknak testi épségéert is.

Hazai joggyakorlatunkban mindinkább előtérbe nyomul az objektív felelősség nézete. A bíróság kártérítésre kötelezte a gazdát, kinek cselédje szolgálata teljesítése folytán kárt okozott, kimondván, hogy a gazda felelősséggel tartozik cselédjének oly cselekményéből és mulasztásából származó károkért, melyek a cseléd szolgálata teljesítése közben fordulnak elő. A vétkesség kérdését tehát teljesen mellőzte a bíróság. Az objektív felelősség még eklatánsabb esetét mutatja a Neoschil Alajos közismert esetében hozott kuriai ítélet, ki a háztetőre erősített zászló lezuhanása folytán halálos sérülést szenvedett. Az ítélet indokolása kimondja, hogy a tulajdonos felelős az épületen emelt minden mű lezuhlásából másra háruló kárért, még ha magát a tulajdonost gondatlanság nem is terheli.

Kétségtelen tehát, hogy vagyoni érdekeink akár a véletlen, akár mulasztás, akár harmadik személyek által okozott károk követ-

keztében sok oldalról vannak állandóan veszélyeztetve. Midőn tehát vagyonunkat a bekövetkező károk ellen kellőleg biztosítani kívánjuk, mindenesetre elsőrendű fontosságúnak kell tartanunk azon károk elleni biztosítást, mely károk reánk, mint felelősséggel tartozó személyre, mint szavatosa háríthatnak. Előbbi fejtegetésem célja az volt, hogy kimutassam, mily váratlanul, és minő számos oldalról környékez bennünket a veszély, hogy mint szavatost a törvény kártérítésre kötelez és ettől nem óvhat meg a lehető legnagyobb gondosság és körültekintés sem. Nagy kontingensét képezik az ilyen károknak azok, melyek előállanak minden vétkesség nélkül, de még nagyobb a száma azoknak a károknak, a melyek vétkesség, vagy gondatlanság által keletkeznek, nem ugyan a kötelezett személy, hanem azoknak vétkessége, vagy gondatlansága által, a kikért ő a törvény erejénél fogva felelősséggel tartozik, — és ha még számbavesszük azokat a károkat, a melyeket a tulajdonunkban levő állatok okozhatnak akár természetüknél fogva, akár a felügyelettel megbízottak részéről a köteles gondosság elmulasztása folytán, ugy bizonyára eléggé fontosnak és — gazdasági célját tekintve — nélkülözhetetlennek kell tartanunk, hogy a mint biztosítjuk vagyonunkat az elemi csapások ellen, ugy biztosítsuk munkánk gyümölcsét azon veszélyek ellen is, melyek a kártérítési kötelezettség folytán fenyegetik.

(Befejező közlemény a jövő számban.)

Dr. Hajós Jenő.

lyok alatt Beél Mátyás szerint »Nyulak szigetének hivatalt (insula leporum). Ez időből egy romantikus párbaj emléke fűződik a szigethez. IV. Béla király unokája, Béla herceg vívta Henrik nádorral. A cseh király leányáért vetekedtek egymással — tanuk nélkül. Béla herceget a szó szoros értelmében összeapította ellenfele. Az Árpádházi királyok gyakran tartózkodtak a szigeten. Az országnagyoknak és főemeseknek itt saját paloták voltak, »Urak szigetén«-nek is nevezték. Később pedig azt a kis paradicsomot »Boldogságos Szűz Mária szigetén«-nek nevezték el azon egyház után, a melyet IV. Béla király e helyen alapított. A sziget mostani nevének érdekes története van. Mikor a tatárok elvonulása után Béla király hitvesével, Lascaris Máriával és Dalmáciában 1242-ben született Margit nevű iczi-piczi leánykájával az elpusztított országba visszatért, 1259-ben kelt alapító-, illetve adománylevelével ismertessé teszi, hogy: »Miután mi a mennyek nagy Uránál Jézust és ennek szent anyját tekintjük az emberiség párfogója közbenjárójaként, lelkünk egész tehetségét odairányozva, hogy tisztelünket tetteleg is nyilváníthassuk, monostort építettünk a hajdani »Nyulak szigetén«, azt a Boldogasszony emlékére alapított apácáknak adván, az érsek és a püspökök tanácsára elhatároztuk, hogy a Dominikánus-szerzet atyái üdvös tanácsaikkal oktassák és ápolják a szent szüzeket.« Mivel pedig a zaklatott szívű király két leánygyermekét elragadta a halál: fogadalmat tesz, hogy, ha születendő gyermeke leány lesz, ezt Isten szolgálatára szenteli. Az ég meghallgatja a király szavát s Margittal ajándékozta meg őt, kit, mint az alapító-level mondja: »Legkedvesebb leányunkat, Margitot helyezük a monostorba, hogy a vallás öltönyében imádjék Istent és szűz szava könyörgéseivel kérje hazánk védőjét, hogy az irgalom malasztjait terjesse ki ránk és országunkra.« Így lett a lilium növesű szépséges királyleányból fehér szörkámzsában járó, egyszerű dominkánus rendű apáca, ki a szerénységével, alázatosságával társnőit, a többi apácákat messze felülmulta. A királyleányt már gyermekkorában kolostorban, a görög apácák veszprémvölgyi zárdájában nevelték, csakis így magyarázhatjuk meg azt a mély vallásosságot, melylyel környezetét is bámulatra ragadta. Midőn a szigeten valami undok járvány uralkodott, éjt napot a betegek ápolásával töltött, s mikor a többi ápoló kimerült, ő szolgálta ki ezeket, sőt még a beteg cselédekét is. Királyleány léteire sóprögetett a klastromban, surolt, mosogott és mikor a cseh király, Ottokár, megkérte a kezét 1262-ben, azzal felelt a koronás kérőnek, hogy még ez évben három püspök ur jelenlétében letette az ünnepies fogadalmat, a szegénység, — szüzesség — és engedelmességre. A kolostorban többször felajánlották neki a fejedelemsői pozíciót; ő azonban megmaradt egyszerű soror- (nővér) apácának. 1271. február hó 15-én halt meg a Margitszigeten. Utolsó szavai ezek voltak: »Temessetek el engem az karban, az szent kereszt oltára előtt, ha pedig az kar annak miatta igen megszorul, tehát temessetek engem az én imádkozó helyemre és ne féljetez engem, hogy az testemtől valami nemű dohosság jönne ki.« Mikor látádját halála után felnyitották, a várt kincsek helyett egy vastag apácaköntöst, egy ostort (flagellum), egy vasövet (cicilium) és vasszőgekkel bélelt harisnyát találtak benne. Ezekkel sanyargatta magát a királyleány; mikor az apácák elköltöztek a szigetről, magukkal vitték Margit ereklyéit is s eleinte Nagyváradra, aztán Nagyszombathá-

s végül a pozsonyi Clarissák-hoz költöztek, hol 1637-ben halt meg az utolsó margitszigeti apáca. Margit királyleány holtteste így a Kláraszűzekhez került, kiket II-ik József 1782-ben eltörölve, miután Margit ereklyéit okmányilag igazolni nem tudták, ezeket a kalapos király rendeletéből megsemmisítették. A szigetet Margit halála után nevezték el Margitszigetnek. Mivel Margitot szentté avatták, a sziget hivatalos neve tulajdonképpen Szt. Margit-sziget. IV. Béla korában számos palota és kolostor volt a szigeten. Ott volt a többi közt a premonstreiek prépostsága, a domokosrendi apácák klastroma, a ferenczrendi minoriták, IV. Béla király palotája, Imre király palotája, a ciszterciák klastroma. A törökök a mohácsi csata után lerombolták az épületeket. Szolimán török szultán hidat is vezetett a Margitszigetre, melyet a Duna csakhamar elsöpört. A törökök a Margit-szigetet lőtelepnek használták. A török lovak másfél századon át ették a Margit-sziget kövér fűvét. A mikor a törököket újra elűzték, az osztrák hadsereg löszertárnak használta a szigetet, majd kórháznak, ahol ezer meg ezer sebesültet ápoltak. Később a Margit-szigetet kaszálónak is használták és bérbe adták. Utolsó bérlője azelőtt 110 esztendővel Mayer nevű ó-budai lakos volt. Lipót király negyedik fia, Sándor főherceg, a mikor nádorrá választották, a Margit-szigetet a pozsonyi 1791-iki országgyűlése mulatóhelynek jelölte ki. Halála után József főherceg lett nádorrá, aki a teljesen elhanyagolt és kaszálónak lesüllyedt Margit-szigetet tündéries parká alakította át. A nagy nádor minden szabad óráját a Margit-szigeten töltötte és mint szenvedélyes kertész még a fakat is magy nyesegette. József nádor királyi adomány útján lett a Margit-sziget tulajdonosa, úgy hogy azt István nádor 1847-ben már mint családi tulajdonát örökölte. Így lett a mi legmagyarabb főhercegünk a sziget tulajdonosává. József főherceg a hetvenes évek elején, modern fürdőhelylé alakította át. Jelenleg a főváros tulajdonát képezi.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Hivatalos órák naponta délután 2—6-ig.

Értesítjük tagjainkat, hogy egyesületünk és szövetségünk ügyésze, **Dr. Hajós Jenő**, minden kedden délután 2—4 óráig egyesületünk helyiségeiben, más napokon délután 3—6 óra között irodájában (VI. Podmaniczky-u. 29.) található.

Felhívjuk a t. Tagtársakat, hogy küldeményeiknél a postatakarékpénztári csekkre tagszámukat feljegyezni sziveskedjenek, hogy ezáltal a küldemények kezelése megkönnyíthessék s a hasonló névek folytán előállhat esetleges tévedések kikerülhetők legyenek.

Lapunk terjedelmét megnagyobbítván, módunkban áll a kartársak érdekeit érintő közleményeknek a megfelelő ormában teret nyitni, felkérjük tehát a t. kartársakat, hogy ezentúl akár az összességet, akár az egyes kategóriákat érdeklő értesítéseikkel, vagy közlendőikkel a szerkesztőséget megkeresni sziveskedjenek, amely azokat megfelelő formában közölni illetve elhasználni ógja.

Kartársi üdvözléttel

A szerkesztőség.

Lapunk akadálytalan kézbesíthetése céljából felkérjük tagtársainkat, hogy

mindenkori pontos lakcímüket, továbbá rangjuk és beosztásuk változását a kiadótól haladéktalanul közöljék.

A Vasúti Altisztek Országos Otthona értesíti t. tagjait, hogy helységekben: Budapest, VIII. Fesztetich-u. 4. sz. I. 18. alatt (Máv. nyugdíjház a keleti p. u. mellett) kényelmes vendégszoba áll a t. tagok rendelkezésére. A vendégszoba egy 24 órára személyenként 1 korona 40 fillér díj mellett vehető igénybe.

Automobil-járatok Kassa-Eperjes között. A kereskedelmi miniszter a kassa—bártfai automobil postajáratnak július 1-ére tervezett megnyitását elhalasztotta. Kitént ugyanis, hogy a Kassa-Gálszecs közti utvonalon nagy emelkedésű, úgy, hogy azon jelenleg automobil nem közlekedhetik. Az akadályok mielőbbi elhárítása iránt a kassai postaigazgatóság intézkedik.

Drágul a hajózás. Ismeretes, hogy a nagyobb hajózási társaságok között már évek óta kartell áll fenn, a mely már eddig is tetemesen megrágitotta a hajózási tarifákat. Most a kartell tagjai a Dunagőzhajózás, Magyar folyam-és tengerhajózási, a Délnémet dunagőzhajózási s a többi hajózási társaságok delegáltjai értekezletre gyűltek össze, a melyen megvitatták az őszi hajózási forgalom kilátásait s megállapították a szállítási díjtételekben is. A nagy termésként a dunai nagy hajózási forgalmat, a mely már júliusban meg fog kezdődni. A romániai termésként is kedvező s a világgia gabonárai ugy alakulnak, hogy a román buza inkább a Dunán felfelé s nem a tenger felé fog gravitálni. A hajózási díjtételekre vonatkozólag a hajózási társaságok csak igen mérsékelt arányban emelik össze a szállítási díjtételeit. A szállítási díjtételekben megállapított változások csak néhány nap múlva kerülnek nyilvánosságra, mert az érdekelt hajózási társaságok most állítják össze a díjtételek megváltozott lajstromát, nem kis keserűségére az érdekelt gabonakereskedőknek.

Nyersolajtüzelés a vasutakon. A nyersolajtüzelés évről-évre nagyobb tért hódít a vasutakon. Természetesen első sorban azokban az államokban fejlődik gyorsabban ez a tüzelési mód, a hol kiterjedt petroleumtelepek vannak. Romániában ez idő szerint 581 mozdonyt fűtenek nyersolajjal. Oroszországban is évek óta használják a vasutakon a petroleum tüzelőanyag gyanánt. Az osztrák államvasutakon eddig 773 mozdonyt fűtenek nyersolajjal. Elsősorban hegyvidéki pályákon használják ezt a tüzelési módot, a melynek előnyeit az utasok is élvezik, mert a szép vidékekben füstmentes utazás közben jobban gyönyörködhetnek. Magyarországon is kísérleteztek egy vicinálison a nyersolajtüzeléssel, de nálunk aligha tud majd meghonosodni ez a módszer, mert egyelőre nincsenek petroleumforrásaink, a vasúti üzem zavartalan fentartását pedig nem lehet idegenből beszerezhető termékekkel veszélyeztetni.

Közúti vasutak mesterséges szellőztetése. A chicagói közúti vasutársaság újabb rendszerű kocsjain a levegő állandó megújítására figyelemre méltó szellőztető szerkezetet alkalmazott. A perron tetején van egy kis elektromos ventilátor, a mely a kocsi tetejében alkalmazott széles csatornából állandóan friss levegőt szív, s a mely a kocsi belsejével állandó összeköttetésben is van, ez szívja ki az elhasznált levegőt. A friss levegő a kocsiülesek alatt készített nyílásokon át a padlózatot lép be, átsurran az ott alkalmazott villanyos fűtőtestek fölött s így télen kellemesen előmelegítve jut be a kocsi belsejébe. Kellő figyelemmel voltak arra, hogy a levegő ne túlnagy sebességgel áramoljék, úgy, hogy semminemű kellemetlen légvonat sem keletkezhetik. A mint a szaklapok közlik, az újítás kitünően bevált.

Skandinávia legnagyobb vasúti hídja. A svéd államvasúti igazgatás nemrég adta ki a munkálatokat az Angermanál folyamon fölött létesítendő új vasúti híd felépítésére. Ez nemcsak legnagyobb hídja lesz Skandináviának, de magasságánál fogva is nagyszerű építkezési mű lesz, a mennyiben itt a vonatok 49 m-nyire fognak a tovarohanó folyamon fölött áthaladni. A hidat a régi Forsmo-híd helyébe fogják

építeni, mely 1887-ben készült el és már akkor kiváló műnek tartották. A régi hid szerkezete azonban a jelenlegi nehéz mozdonyok forgalmát ki nem bírja, miért is mind égetőbbé vált egy erősebb hid építése. Az új hid alapozási munkálatait már régebben megkezdték. A hid hossza 262 méter és a középső részének ivköze 109 m. lesz. A folyam gyors árama miatt csak függő építési állványok segítségével helyezhetik el a főívet. Az ivrészeket tehát darabonként állítják össze, a míg a közepén összeérnek. Az új hidat terv szerint 1912. év elején fogják átadni a forgalomnak.

A pennsylvániai vasut newyorki főpályaudvara, melynek munkálatai már legközelebb befejeződnek, egyike a leghatalmasabbnak Amerikában. A pályaudvar a 31. és 32. utcák között épül a 7. avenuen és még az idei nyáron üzembe helyeztetik. Az üzembehelyezés után a Pennsylvánia vasutnak napi 400 vonatra, a Long Island vasutnak pedig napi 600 vonatra rugó forgalmát kell lebonyolítani. Mindkét vasutnak a pályaudvarba betorkoló vágányai 12-2 m. mélységben vannak az utca színe alatt és ezért a pályaudvar maga is jórésben a tenger színe alatt épült. A pályaudvarnak az utca színe alatt három emelete van. Az utca magasságában 68 m. hosszú és 14 m. szélességű csarnok van elhelyezve, a melyhez váró- és éttermek csatlakoznak. Az utca színe alatti első emeleten van a 84 m. hosszú, 31 m. széles fővárócsarnok, a melyben egyúttal a személypénztárak és podgyászhelyiségek is elhelyezést nyertek. A főcsarnok 61 m. szélességű folyosóra nyílik, a melyről lépcsőkön át egyes az sínek mellett peronokra lehet bejutni. Az utcaszín alatt a harmadik emeleten 11 méter mélységben már maguk a peronok vannak, úgy, hogy azok 1-2 m. magasságban vannak a sínek felett.

Az I. kocsiosztály megszüntetése Dániában. Ez év május hó 1-től kezdve a dánországi vasutakon az I. osztályt a belforgalomban megszüntették. Az express- és a gyorsvonatoknál azonban, a melyek a külfölddel összeköttetésben állanak, továbbra is megmarad az I. osztály. Ezen változtatásra azon körülmény szolgáltatott okot, hogy oly kis országban, mint Dánia, az I. kocsiosztályt oly kevesen veszik igénybe, hogy itt az egészen fölösleges berendezésnek bizonyult.

Villamos a Monte Maggiorera. A bécsi Union Bankgesellschaft régóta foglalkozik azzal a tervvel, hogy Draga díó Lovranától 4-6 km. hosszú villamos erővel működő fogaskerű vasutat építsen a Monte Maggiorera. A társaság már megkapta erre az osztrák kormánytól az engedélyt s legközelebb hozzáfognak az építkezés előkészítéséhez.

Akkumulátoros motorüzem a porosz államvasutakon. A porosz államvasutakon próbaképpen bevezetett akkumulátoros motorüzem annyira bevált, hogy az nagyobb mérvben kiterjesztették. A folyó év elején a porosz államvasutaknak már mintegy 1615 km. hosszúságú hálózatán tettek az elektromos akkumulátoros kocsik szolgálatot. Jelenleg 6306 kocsi van üzemben, 3806 pedig épülőfélben van és ezek üzembehelyezésével a vonalak hossza 2500 km-terre fog emelkedni. A leghosszabb vonalrészek mintegy 50 km. hosszúságúak, tekintettel az akkumulátorok korlátozott munkaképességére. A motorkocsik elektromotoros akkumulátor telepét 168 elem alkotja, a melyek egyenkint 95 kg. súlyúak, úgy hogy a kocsi telepének teljes súlya 15900 kg.-ra rug. Az akkumulátortelep egyszeri megtöltés mellett 100 km. hosszú utra bír áramot szolgáltatni 50 km. alapsebesség mellett. A motorkocsikat újabban javított akkumulátorokkal szerelik fel, a melyek csak 60.000 km.-nyi utat igényelnek alaposabb javítást, míg a régi rendszerűek már 20.000 km.-nyi teljesítmény után nagyobb javításra szorultak.

Menetjegysajtó az állomáson. A Great Western Railway ez évi februárban Birmingham állomáson kísérletképpen menetjegysajtót állított fel, a melylyel több százféle menetjegyet állítanak elő és szolgáltatnak ki a szükséglethez képest a nélkül, hogy a menetjegyekből készletet kellene tartani. A gép, mely 1-2 m. magas, 1-06 m. széles és 60 cm. mély, sorozatszámossal is ellátja a menetjegyeket és minden jegyet 3000-ig képes megszámozni. Ha az utas jegyet kér, a jegykezelő

megnyomja a hálózat összes állomásainak nevét alfabetikus sorrendben tartalmazó indikátor illető helyét, egy kartont helyez a készülék nyílásába és megcsavar egy forgattyút, mire a kész menetjegy kiesik. Egyidejűleg másolatú lenyomatot készít egy hosszú papiroszikon az ár és a könyvelési adatok megjelölésével. A midőn a jegykezelő szolgálata véget ér, nincs más teendője, minthogy az előnyomott összegeket a papírszalagon összeadja és pénztárának állományát azzal összehasonlíttja.

Aforizmak. Boldogságunk nem helyzetünk-től, hanem annak megítélésétől függ. — A győzelem nemcsak előnyöket ad, de kötelességeket is ró ránk. — Az unalom az agy erőtlensége, a lélek üressége és az érzés hiánya. — A kirepült szó rajtunk uralkodik, a visszatartottnak mi vagyunk az ura. — Tartósabb kötelek a fájdalom az örömnél. — Legjobb szepítőszer a pénz. — A szegénység nem bűn, de rosszabb nála. — A talentumot az iskola, a jellemet az élet csiszolja ki. — Az is rest, aki mindig csak akar. — Csak az a házasság boldog, amelyben nincs én vagy te, hanem csak mi. — Tökéletes ember csak az volna, aki megtenné mind, a mit másoktól követel.

Viráguzsora Angolországban. Angliában a virágnak hihetetlenül nagy az ára. Egy közönséges narciszhagymát háromszáz koronán alul nem lehet kapni. A rózsma meg. kivált a ritkább fajta, éppen megfizethetetlen. Marlborough herceg egyszer egy ifju nővel ellátogatott Cocolenak, a híres kertésznek meglátására. Az ifju lady egy csodászínű rózsma házába elragadtatva kiáltott fel. A gálans herceg szó nélkül megfogta a rózsát, lenyisszantotta róla a rózsát és átnyújtotta hölgyének. Másnap megkapta a kertész számláját: háromezerhatszáz koronával szerepelt rajta a könnyelműen leszakított rózsma. A herceg nem fizetett Pörrre került a dolog. A kertész bebizonyította, hogy tizesztendei munkájába került, amíg a gyönyörű rózsát fölnevelte, s a bíróság megítélte javára a kívánt összeget. Egy ritka jáczinthagyma nemrég 2040 koronáért kelt el. Egy gyönyörű sárga méhvirággért néhány évvel ezelőt nem sajnált valaki 7208 koronát megadni. Akkor még nagy ritkaság volt ez a virágfajta: ma ötven-hatvan fillér az ára.

A velencei Kampanile harangjai. X. Pius pápa meglehangú levélben értesítette Grimani gróf velencei szindákót, hogy kedves Velencejét meg akarja ajándékozni, még pedig azzal, hogy magára vállalja a Kampanile harangjainak öntését és azonkívül megcsináltatja a Kampanile anyagszobrát. A pápa levélében annak az óhajlásának is kifejezést adott, hogy szeretné, ha a harangokat a lepantói győzelem évfordulóján, október 7-én öntenék. Grimani szindákó válaszában a város köszönetét tolmácsolta a pápának, de megjegyezte, hogy az öntést aligha lehet már október 7-én végeztetni, mindamellett gondoskodni fog arról, hogy valamely történelmi jelentőségű napon történjen. A Kampanile beomlásakor a nagy harang — a campano — csak kisebb karczolásokat szenvedett, azért azt fogják alapul venni a harangok összehangolásakor. A többi harang maradványait az öntésnél föl fogják használni.

Lapunk terjesztése.

Tagjaink nagyon jól ismerik egyesületünk és a vele kapcsolatos szövetkezetünknek működését, ismerik azt az emberbaráti célt, melynek szolgálatában állunk, mert maguk veszik igénybe azokat a kedvezményeket, melyeket nemcsak a tagok, hanem hozzátartozók is élveznek.

Arra nincs is szükség, hogy napról-napra ezt magyarázzuk nekik, mert ők amúgy is tudják mit várhatnak jóléti intézményeinktől.

Nekik nincs szükségük arra, hogy figyelmeztessük őket arra, amit ezen intézmények adnak, mert naponta látják, hol és mily irányban istápoljuk azokat,

akik a szabályok szerint erre jogosultak.

De vannak sokan, akiknek mindarra égető szükségük van, amit mi tagjainknak nyújtunk, a nélkül, hogy tudnák, hová forduljanak ilyen kedvezményeknek megszerzése illetve a maguk és családtagjaik részére való biztosítása céljából.

Lapunk az, mely szószólója az egyesület érdekeinek, melyből mindenki olvashatja, hogy mi a hivatása jóléti intézményünknek. Ezt a lapot kell tehát mennél szélesebb körben megismertetni azokkal, akiknek szükségük van oly anyagi istápolásra, melyet a maguk erejéből képtelenek maguknak biztosítani.

Tagjainknak tehát, akik ezt a lapot díjtalanul kapják, már saját jól felfogott érdekükben is kötelességük lapunkat ismeretségi körükben terjesztetni, és környezetüket figyelmeztetni arra, hogy egyesületünk útján ők is hozzájuthatnak mindazokhoz az előnyökhöz, melyekre ugy nekik mint családtagjaiknak szükségük van.

Ezzel nemcsak azoknak tesznek jót, akik mindezeket az előnyöket biztosítják maguknak, hanem közvetve maguknak is, mert mennél többen tömörülünk a közös célok elérésére, annál könnyebben és annál hamarabb tudjuk azokat megvalósítani, még pedig oly újabb előnyök elérése mellett, melyek megvalósítása egyedül a tagok számától függ. Ezért legyen minden tagnak gondja arra, hogy új tagokkal gyarapítsa egyesületünket.

Ehhez pedig semmi különös fáradság nem kell, elég ha lapunkat tovább adja.

Annai közérdekű dologgal foglalkozunk, hogy bárki is szívesen olvassa lapunkat és így megtalálja benne azt is, ami őt érdekli, vagy mire neki is szüksége van. Mert még az is, aki koránál fogva már nem lehet egyesületünk valamelyik csoportjának tagja, élvezheti a balesetbiztosítás kedvezményét, melyre kivált olyanoknak, akik utaznak, vagy veszélyes foglalkozást üznek, okvetlen szükségük van.

Ezért havonta csak egy koronát kell fizetnie és megkapja lapunkat díjtalanul, részeseül jogsegélyben, s ezenfelül halált vagy állandó teljes munkaképtelenséget okozott balesetnél 2000 korona, — részleges állandó jellegű munkaképtelenség esetén pedig ennek megfelelő hányad arányában kárpótlást nyer.

Minden egyes tagtársunknak érdeke, hogy ismerőseit, rokonait a lapra figyelmeztesse és a lap előfizetésére buzdítsa, mert minél szélesebb körben terjed el lapunk, annál messzebbre terjesztheti ki működését egyesületünk is és minél többen ismerik meg lapunk révén egyesületünk áldásos munkáját, annál többen fognak ezen a réven is rendes egyesületi tagokul beiratkozni. És minél többen lesznek az ilyen előfizetők, annál terjedelmesebb, jobb és tartalmasabb lapot adhatunk. Ami szintén mindnyájunk javára válik.

Értesítjük tehát az érdeklődőket, hogy lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással együtt havonként egy korona, negyedévenként három korona, fél-évenként hat korona, egész évre tizenkét korona.

Egyesületünk négy csoportja bármelyikének tagjai természetesen díjtalanul kapják a lapot.

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyeresé-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi dekretummal.

Részvénytőke:
4.000.000 korona.

Magyarországi fiók:
Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.

Igazgató: Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht” az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy **magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.**

*Referenciák: Magyar Általános Hitelbank,
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Budapest.*

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.

VÁSZON-, FEHÉRNEMÜ-ÁRUHÁZ

BODÓ ÉS NEMES BUDAPEST

BAROSS-TÉR 19.

A BAROSS-SZOBORRAL
SZEMBEN.
(A KÖZPONTI PÁLYA-
UDVAR TÖSZOMSZÉD-
SÁGABAN).

Áruházunk kizárólag jobb minőségű, kipróbált és feltétlen megbízható árucikkeket nyújt a vevőközönség rendelkezésére, miért is az összes eladott árú jó- és szintartósságáért felelősséget vállalunk.

Eredeti végből, vágott anyagmintákat az alább jelzett vászon, sifon, kanavászok és damaszt árukból, ugyszintén a férfi ing és női bluzra való eredeti angol zefirből kívánatra készséggel küldünk. Állandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek-harisnyákban, valamint különféle matrözingekben. — Menyasszonyi és férfi kelengyék a legszebb kivitelben állandóan raktáron.

Vásznak fehéreneműekre. 1 vég 23 méter.	Sifon, 1 vég 23 méter.	Lepedővászon, varrás nélkül
Pamut creász 74 cm. széles ára 9.50 kor.	Madepolán, mosott, 20. szám ... ára 15.— kor.	Gyepen fehérített, középvastag . ára 18.— kor.
Magyar vászon 74 » » » 13.— »	Madepolán, mosott, 50. » » » 16.50 »	Rózsahegy, erős szálú . . . » 22.— »
Magyar vászon 84 » » » 14.— »	Madepolán, mosott, 100. » » » 18.— »	Szepességi, kiváló jó minőség... » 26.— »
Hattyu vászon 84 » » » 17.50 »	Sifon D. 52. szám » 23.— »	Vászon alsó nadrágra.
Fehérenemű vászon 84 » » » 20.50 »	Sifon S. 54. » » 27.50 »	Késmárki erős, tartós minőség ára 15.— kor.
Kelengye vászon 84 » » » 24.— »	Kanavász- és damaszt-árú ágyhuzatra.	Szepességi sodrott szálú » 18.50 »
Fonál vászon 84 » » » 26.— »	Csikos damaszt, 1 vég 23 méter ára 21.— kor.	Köpper, 1 méter — 96, Csinvat, 1 m. » 1.20 »
Eredeti rumburgi vászon minden minőségben.	Virágos damaszt, 1 » 23 » » 23.— »	Asztalneműk és törülközők.
Paplanlepedő-vászon 180 cm. széles, 2.—, 2.50 kor.	Czérnázott kanavász, 1 vég 23 m. » 15.— »	6. szem. fehér étkező készlet 6, 8, 10, 12, 18 kor.
Kész paplanlepedő ára 7.—, 8.— kor.	Rumburgi lenkanavász, 1 vég 23 m. » 20.50 »	6 szem. kávé készlet . . . 3, 5, 7, 9, 12, 16 »
Kész lepedő varrás nélkül . . . » 2.50, 3.— »	Angin belső huzatra 1 vég 15.—, 18.—, 20.— »	Dam. törülköző tucattja . . . 8, 10, 12, 16 »

Saját műhelyünkben készült uri- és női-fehéreneműk, tartós anyagból és elsőrendű elkészítéssel.

Fehér, puha mellű férfi ingek.	Női ingek.	Férfi alsó nadrágok.
A. minőség; szép mintás mell 3.50, 4.— kor.	Madepolán egyszerű kivitel ára 2.60, 3.— kor.	Csinvat, francia gombos szabás. ára 4.— kor.
M. minőség, remek damaszt elővel, ára 5.— »	Madepolán diszes ára 4.—, 5.—, 6.— »	Csinvat, füzös, szabás » 3.— »
D. minőség, angol piké betéttel . . . » 6.— »	Vászon-ing kézi himzéssel. ára 4.—, 5.— »	Köpper ára gombos 3.20, füzös 2.60 »
Fehér, sima mellű férfi ingek.	Rumburgi vászon diszes kivitel 8, 10, 12.— »	Nyári puha színes ingek.
A. minőség ára 3.50 kor.	Női hálókötös.	2 vagy 1 gombos nyakkal.
M. » » 4.50 »	Szegélyes ára 2.60, 3.— kor.	Eredeti angol zefir ára 5.50, 6.50 kor.
D. » » 5.50 »	Himzéssel » 4.—, 5.— »	Zefir, megbízható jó minőségű » 4.—, 5.— »
Színes férfi ingek.	Diszes kivitel ára 6.—, 8.—, 10.— kor.	Rövid nyári nadrág ára 1.50, 2.—, 3.— »
Eredeti angol zefir ára 5.—, 6.— kor.	Férfi háló ing.	Fürdőruhák urak és hölgyek részére. Váll plédok minden minőségben
Francia karton » 4.—, 4.40 »	A. minőség, szintartó szegélydiszszel, ára 3.50 kor.	
Mosó karton » 3.50 »	M. » » 4.40 »	

Nyakkendők és utazó takarókból állandóan dús választék.

Vidéki megrendelések utánvétellel küldetnek, csomagolás és szállítólevél nem számítatnak és 20 koronán felüli megrendelések bérmentve eszközöltetnek. A meg nem felelő árukat visszavesszük, értékét visszafizetjük.

A M. Á. V. t. tisztviselői és alkalmazottai a szabott árakból külön 10% árkedvezményben részesülnek.